

ændring). Som den første udgave er også denne meget vidtfavnende. Den politiske, økonomiske og til dels sociale udvikling i samtlige østeuropæiske lande inklusive landene i det tidligere Sovjetunionen bliver omtalt, ligesom SNG-samarbejdet, Visegrad-samarbejdet og vestlige støtteinitiativer til Central- og Østeuropa. Bogen bærer et vist præg af at være oversigtsagtig, men indeholder på den anden side mange data fra de forskellige lande.

Bogens afslutningskapitel, der er udvidet i forhold til 1. udgaven, indholder forskellige synspunkter fra østeuropæiske politiske iagttagere, om hvordan de opfatter problemerne i de post-kommunistiske samfund, om demokrati og nationalismens natur.

Karin Hilmer Pedersen
Institut for Statskundskab
Aarhus Universitet

Eggert Petersen, Jørgen Goul Andersen, Jørgen Dalberg Larsen, Knud Erik Sabroe og Bo Sommerlund, *Livskvalitet og holdninger i det variable nichesamfund*, Århus: Psykologisk Institut, i kommission hos Aarhus Universitetsforlag, 1994, 351 s.

Under ledelse af Eggert Petersen, Psykologisk Institut ved Aarhus Universitet har en gruppe af samfundsvidenskabelige forskere nu gennemført seks parallelle interviewundersøgelser inden for projektet "Danskernes livskvalitet, livskår og livsstil under krisen". Den første undersøgelse blev gennemført i 1982 og den sidste i 1994, så der findes efterhånden data fra en forholdsvis lang tidsperiode. Den foreliggende bog indeholder en række artikler, der bygger på de undersøgelser, som er gennemført til og med 1990. Eggert Petersen har selv skrevet om "Livskvalitet, sundhed og trivsel", om "En psyko-social livskvalitetsmodel af det danske samfund", og han har sammen med Bo Sommerlund og Henrik Albeck skrevet om "Stabiliteten af livskvalitets- og holdningsmål ud fra Rasch-modellen". Jørgen Goul Andersen har skrevet om "Samfundsøkonomi, interesser og politisk adfærd", Jørgen Dalberg Larsen har skrevet om "Skøn eller regel?", og endelig har Knud-Erik Sabroe skrevet om "Sociale gruppemønstre og alkoholforbrug".

Jørgen Goul Andersens lange artikel (120 sider) har som sit overordnede tema, om vælgerne er bestemt af rationelle interesseovervejelser eller af prædispositioner eller ubevidste impulser, idet han først og fremmest interesserer sig for borgernes reaktioner på økonomisk krise og krisepolitik. Hovedkonklusionen er, at de fremlagte resultater gør det meget vanskeligt at opretholde en fortolkning af vælgerne adfærd, der er i overensstemmelse med en teori om rational choice.